

Jess G. Berthelsens 1. maj-tale

Taler

Jess G. Berthelsen
Forbundsformand i SIK
(Sulinermik Inuutissarsiuqartut
Kattuffiat, da. sammenslutningen
af lønmodtagere)

Dato

1. maj 2025

1 Ærede arbejdere,

Af hjertet tillykke med Arbejdernes Internationale Kampdag.

5 Jeg vil heller ikke undlade at ønske tillykke til dem, der var til valgkamp på vegne af partierne, til dem der blev valgt til Inatsisartut, til de nye Naalakkersuisut, og selvfølgelig også til dem der blev valgt til kommunalbestyrelserne.

10 Ærede arbejdere. I ved at dette land ikke kan fungere, hvis ikke I er til. Derfor skal I ære jer selv som arbejdere og fejre denne dag. Af hjertet tillykke!

15 Desværre har indbyggerne i Kommune Kujalleq kommet i store problemer, fordi kommunen er kommet i alvorlige økonomiske problemer. Af den grund er kommu-nen begyndt at opsigte vores medlemmer fra deres arbejdspladser, og for nogle af dem har man sat arbejdstiden ned til 20 timer om ugen. Hvad er det for noget ! Hvem kan leve af kun at arbejde 20 timer om ugen? Der er ikke engang penge til huslejen.

20 Dertil vil jeg gerne spørge; hvem har ansvaret for at Kommune Kujalleq er havnet i den situation? SIK har gang på gang i mange år argumenteret for, at man skal starte op på mineindustrien, uanset om mineralerne indeholder uran eller ej. Men politikerne påberåbte sig bl.a.: ”Ikke tale om, vi har nultolerance om uran”. Netop disse politikere, da de valgt og blev Naalakkersuisut, sagde de ja til at mineralerne, der bliver udvundet, godt kan indeholde uran.

25 De sagde også at mineindustrien overhovedet ikke skal forurene. Hvad er det for noget! Hvornår er mineindustrien blevet uforurenende? Det kan ikke lade sig gøre. Men vi kan minimere forureningen så vidt som muligt.

Til min store bekymring er kommunerne nu ved at blive splittet op, hvor hver by vil være sin egen kommune. Jeg ser det som bekymrende. Befolkningstallet er meget hurtigt nedadgående, samtidig bliver nogle byer og bygder affolket hastigt. Det der er bekymrende er, hvis alle byerne bliver til kommuner som i gamle dage, er jeg bange for at det vil få negative konsekvenser for vores medlemmer. Da befolkningen i byerne bliver jo færre og færre, er jeg bekymret for at skatterne vil stige for at drive de enkelte mange små kommuner. Jeg mener at vi skal tænke os godt os om, hvis vi vil splitte de ”store kommuner op”, som vi oprettede i 2009. Jeg mener at kommunerne kan organiseres på en anden måde, med udgangspunkt i den nuværende opdeling.

Ja, vi har lige haft valg til Inatsisartut og kommunalbestyrelserne. Vi hørte mange ting der blev lovet under valgkampen, så man nogle gange kommer til at tænke på: Gad godt vide! Om pengene falder ned fra himmelen? Eller mon vi har en rig onkel et eller andet sted? Ja, vi har hørt jeres valgløfter. Og jer, der er blevet valgt, I skal regne med at I bliver mindet om jeres valgløfter i den kommende tid. Jeg håber at den nye koalition, der dannede Naalakkersuisut, vil i de kommende år arbejde for bedre vilkår for befolkningen her i vores elskede land.

Den største fare (bortset fra Amerika) for vores land, som jeg ser det, er at vi Kalaallit i al hast bliver færre og færre. Vi har et kæmpe land, derfor skal vi så vidt overhovedet muligt sikre at vores langstrakte kyst bliver ved med at være befolket. Men vi har en udfordring. Det er at vi bliver færre og færre. Der er ikke andet at gøre, hvis vi skal sikre at vores langstrakte kyst, skal blive ved med at være befolket. Det er uundgåeligt, vi må til at vælge byer og bygder, som vi gerne vil udvikle.

Derfor er det mit inderlige håb, at Naalakkersuisut vil gøre sig umage, for at arbejde for at skabe flere indtægter, og nye muligheder for at skabe indtægter. For hvis vi ikke gør det, og tjener flere penge, så vil vi blive ved med at flytte pengene fra den ene lomme til den anden lomme, som vi hidtil altid har gjort. Hvis vi ikke begynder at tjene penge, har vi ikke nogen grundlag for at vende tendensen at vi Kalaallit bliver færre og færre. Og vi vil få svært ved at opnå bedre vilkår for befolkningen i deres elskede land.

Den 5. november 2024 vågnede op til en dag, hvor vores verden er blevet vendt

70 op og ned. Vi kunne ikke regne med de vante forhold længere. Vi blev vækket til en amerikansk præsident, der ikke kunne afvise brug af militærmagt, for at annektere vores Land. Dette skabte røre i vores samfund, og skabte utryghed i vores elskede land, og skabte meget angst hos os.

75 Det gjorde ondt værre at vores to landsmænd også indtil nu, har samtaler med folk tæt på den amerikanske administration, og ytrer sig om at de gør det på vores vegne. Dette må stoppes helt og aldeles. Selvfølgelig bruger Trump dette til sin fordel, da han jo kan se, at den grønlandske samfund ikke kan samlet tale for deres land i dette tidspunkt. Han bruger det stadig til sin fordel, og han benytter dette til at splitte os, man kan forledes til at tro at han betaler nogle 80 grønlændere til at arbejde for ham.

Enhver samfundsborger der elsker sit land, kan overhovedet ikke agitere for at ens eget land skal annekteres af et andet land. Jeg kan overhovedet ikke acceptere at nogle af vores medborgere opfører sig på den måde, hvis en 85 amerikaner eller en russer havde opført sig på den måde, ville vedkommende været stillet for retten i henhold til landets love.

Det gør det heller ikke bedre, at vi ikke kan tage et standpunkt fra Nalaakkersuisuts side, som om man ikke ved hvad man skal gøre. Ja vi er ikke 90 danskere, vi er ikke amerikanere, vi vil være grønlændere. Men hvad er det vi vil? Jeg mener at vores samarbejde med Danmark, som er respektfuld, ligeværdig skal styrkes. Vi skal kigge mere til Europa, vi skal undersøge hvordan vi kan samarbejde mere med EU, endvidere mener jeg, at vi skal samarbejde tættere med de Nordisk Lande.

95 Os i den Grønlandske samfund, om vi er lyse, mørke, blandede eller tilflyttere, når vi har besluttet os til at tjene vores land, at vi alle sammen føler os velkomne, hvor vores land trues at blive invaderet, skal vi på alle mulige måder undgå at det vil kunne ske.

100 Det vil ikke være en selvstændighed at blive styret af et andet land. Et land kan kun blive selvstændig, hvis landet kan forsyne sig selv økonomisk. Dog skal vi huske at, nu om dage er verden således, uanset hvilket land vi taler om i verden, kan et land ikke klare sig selv økonomisk, forsvarsmæssigt m.v. alene. Der er et 105 verden, som vi alle sammen lever i ethvert land kan ikke lukke sig inde og overleve.

110 Det koster at være selvstændig. Hvis vi vil være selvstændige, kan vi ikke undgå at
ofre noget. Selvstændighed vil også give masser af ansvar. Jeg mener at tiden ikke
er inde nu, hvor vi skal gøre vores land til en stat, ikke mindst med den situation
som verden er i lige nu. Husk at selvstændighed ikke ligger hos Inatsisartut.
Selvstændighed skal ligge hos befolkningen. Ja selvstændighed er hos den
enkelte. Det skal med inderlig kærlighed til vort land.

115

Jeg forestiller mig en fremtid, hvor vores børn, børnebørn, oldebørn vil komme
til at bestemme her i dette land og styre det. Men hvis det skal ske vil jeg først
opnå at mit elskede land bliver et sted at leve i, og fjerne at man giver andre
skylden, det er os selv, der har ansvaret, for at dette land kan blive et godt i det
120 daglige.

Jeg forestiller mig at der er startet flere virksomheder her i landet.
Turismeerhvervet er blevet større, at der er mineindustri, og disse
mineindustrier drives uanset om der er indhold af uran eller ej.

125

Jeg forestiller mig har vi har skabt noget som det globale samfund og os, har
brug industrier med brug af vandkraft, f.eks. aluminiumsindustri, at også
velfungerende store industrier fra verden har etableret sig sammen med os, her i
landet, hvor der ikke er krig. At dette vil medføre, at fiskeriet ikke længere er den
130 eneste vi er afhængige af. Vores efterkommere også om 100 år kan leve af
fiskeriet, og i medfør af det vil vores medlemmer stadig have beskæftigelse i
fiskeindustrien.

Jeg forestiller mig for fremtiden også at et velfungerende sundhedsvæsen er
135 blevet en realitet, da dette er meget vigtigt for et samfund. Der er jo noget
rablende galt med hensyn til folkesundheden. For eksempel kan vores
kræftramte landsmænd, som er fyldt 70 og som har fået behandling ikke få
efterkontrol i vores egen sundhedsvæsen, når de kommer tilbage til vort Land.
Det er det samme som at sige til dem, vi kan ikke længere hjælpe dig fordi du er
140 blevet gammel. Det kan man simpelthen ikke være bekendt. Det drejer sig om
mennesker. I og med de jo har været i Danmark for behandling og dermed ikke
har fået indkomst får de tilmed besked på at de er smidt ud af lejligheden, mens
de stadigvæk er under behandling, fordi de ikke har betalt husleje. Sig mig ! Har
man fuldstændig tabt besindelsen. I SIK mener vi at Kommunerne skal være
145 forpligtede til at hjælpe de sygdomsramte og betale for deres husleje under deres

behandling.

Jeg forestiller mig at døgninstitutioner for børn og unge er blevet unødvendige.

150

Jeg forestiller mig at vi har skabt vores land i enhed. Jeg forestiller mig at befolkningen i vores elskede land er begyndt at vokse i antal. Jeg forestiller mig at der blevet skabt trivsel her i landet, at dette har medført et folk, der holder af hinanden, stoler på sig selv, at samlet grønlandsk befolkning er blevet skabt. At dette har medført, et samfund hvor dem der kan arbejde alle sammen arbejder sammen, for vores Land – for vores elskede land med befolkningen i centrum.

155

Hvis alt dette kan realiseres, kan man ikke komme uden om jer ærede arbejdere, hvis vores land skal udvikles, er det I de vigtigste til at holde hjulene i gang.

160

Kære arbejdere, kære landsmænd. Lad os hjælpes ad med at arbejde for at vores elskede land, som Kalaallit Nunaat, forbliver med at eksistere. Kære arbejdere, kære landsmænd lad os tage hinanden i hænderne og love hinanden, at dette land, Kalaallit Nunarput, arbejde for at den vedbliver som Kalaallit Nunaat.

165

Lad os alle sammen give os selv en pligt til at forsvare vores land, med alle vores kræfter at den ikke bliver overtaget af andre udefra. Uanset hvor vi kommer fra, som bor i dette land, Kalaallit Nunaat vores elskede land, lad os samles om den, og arbejde for at det bliver et godt sted at leve i.

170

Lad tage hinanden i hænderne og råbe et trefoldigt hurra for et længe leve Kalaallit Nunaat.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

175

Kildetype

Oversættelse

Tags

1. maj-tale

180

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jess-g-berthelsens-1-maj-tale-2025>